

Vježba 5.5. – Stajališta o pravdi

Obrazovni ciljevi	Učenici razumiju da postoje različita stajališta o pitanjima pravde. Učenici dobivaju osjećaj za ravnotežu između prava i obveza.
Resursi	Radni listovi koji sadrže stajalište A ili B.

Postupak

1. Bira se jedno od prava koje će se ispitati.
2. Razred se dijeli u grupe od četiri ili šest.
Polovica grupe dobiva list A, a druga list B.
Svaka podgrupa priprema što više mogućih argumenata kako bi odbranili izjavu sa svog lista.
3. Grupe se ujedanjuju. Članovi podgrupe A predstavljaju svoje stajalište članovima podgrupe B, koji moraju pažljivo slušati i praviti zabilješke.
Onda je red na podgrupu B.
Nakon prezentacije argumenata može slijediti vrijeme za postavljanje pitanja.
4. Podgrupe A i B mijenjaju uloge. Ne smiju biti unaprijed obaviješteni o ovom djelu vježbe.
Daje im se par minuta kako bi razmislili o argumentima.
5. Grupe pokušavaju usvojiti zajedničko pisano stajalište o problemu o kojem se raspravlja.
6. Pitanja za razmišljanje:
  - Na koje poteškoće ste naišli dok ste pokušavali da dođete do zajedničkog stajališta?
  - Da li vam je činjenica da ste zamijenili uloge olakšala ili otežala da se usaglasite oko zajedničkog stajališta?

Dodatak

Nastavnik (ili učenici) traže slučajeve u kojima je sloboda izražavanja (ili dječiji rad) kontroverzna tema.

- Na koji način se mogu balansirati prava i obveze?
- Nameću li dužnosti- odnosno prava –ograničenja određenih prava?

Informacije koje se daju u medijima bi se trebale koristiti za analizu slučaja. Istraživanje bi se trebalo proširiti i na druga ljudska prava, npr. sloboda kretanja ili pravo vlasništva.

Materijali

(vidjeti slijedeću stranicu)

Stajalište A: Sloboda izražavanja

U pravednom društvu sloboda izražavanja temeljno je ljudsko pravo koje se ne bi smjelo ograničiti. Razmislite o sljedećem:

- negativni učinci cenzure;
- političke posljedice njenog ograničavanja i neslaganja s tim;
- okolnosti pod kojima je države ograničavaju;
- važnost slobode izražavanja za demokratije;
- bilo koji drugi relevantan problem.

Stajalište A: Dječiji rad

Zakoni protiv dječijeg rada trebali bi se striktno primjenjivati kako bi se osiguralo pravo djece na igru, obrazovanje kako bi postali zdravi članovi društva. Razmislite o sljedećim činjenicama:

- nedostatak obrazovanja koji je posljedica prisile djece na rad;
- činjenica da djeca često rade u nezdravim uslovima;
- način na koji se dječiji rad često iskorištava jer se se djeca ne mogu zaštititi od nepravednog postupanja;
- drugi relevantni problemi.

Stajalište B: Sloboda izražavanja

U pravednom društvu ponekad je potrebno da se ograniči sloboda izražavanja kako bi se zaštitila ljudska prava. Razmotrite sljedeće činjenice:

- posljedice rasističkih komentara o manjinama;
- način na koji se govor može koristiti za poticanje nasilja;
- kako je u nekim zemljama sloboda izražavanja neograničena i dovodi do povrede prava;
- potreba da se promoviraju obaveze a ne samo prava;
- svi drugi relevantni problemi.

Stajalište B: Dječiji rad

U interesu pomoći porodicama da prežive u teškim ekonomskim uslovima i da se pomogne djeci da zauzmu ulogu u društvu, djeca bi trebala raditi i pomagati svojim porodicama. Razmotrite sljedeće:

- činjenica da u nekim društvima u kojima je zaposlenost slaba, djeca mogu biti jedini izvor prihoda za porodicu;
- činjenica da u mnogim društvima djeca tradicionalno rade duže nego odrasli;
- mišljenje da sprječavanje djece da učestvuju u produktivnom radu može rezultirati u nepotrebnoj izolaciji djece od svijeta odraslih;
- činjenica da rad može biti formativno iskustvo za djecu;
- svi drugi relevantni problemi.